

ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಅನುಭವಾಮೃತ

ಡಾ. ಪಿ.ಆರ್. ಪಂಚಮುಖಿ

ಕೃಪೆ : ಪರಿಮಳ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ - ಜನವರಿ ೨೦೦೬ ಸಂಚಿಕೆ

Contributed By Sri B.Ramanatha Bangalore www.vijayadasaru.net
Team Member

ದಾಸಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರು ಸಕಲ ಮಾನವರಿಗೂ ಬ ಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುವುದು. ಅವರ ಹಾಡುಗಳೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲ! ಅಥವಾ ಅವು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಲಿ ಭಾಷಾಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೊರಟಿಲ್ಲ; ಕೇವಲ ಉಚ್ಚಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಉಪದೇಶವೆಂದರೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥವಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಬ ಹಳ ಸಣ್ಣತನವಾದೀತು. ಅವರ ಹಾಡುಗಳು ಇಡೀ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ತಾರಕವಾದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡುವ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಉಪಕಾರಕವಾದ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬ ರುವುದು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವರೊಬ್ಬರು ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮತ್ತು ಅಲೌಕಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟ! ಅವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೆಂದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವೆ ಕೃತಿಗಳು ನಮಗೆ ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಿವೆ ! ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದ ಸಂಶೋಧಕರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಹಾಡುಗಳು ಮೌಖಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದಿರಬ ಹುದು. ಆ ಮೌಖಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಹಾಗೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಬ ಗೆಗಿರುವ ಗೌರವವೂ ಮತ್ತು

ಅನುಷ್ಠಾನವೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದವಶ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಒಂದೇ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೃತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಅವರು ಮಾನವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಉಪದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಹಾಡುಗಳೆಂದರೆ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಉಪದೇಶಗಳಂತೆ ಬಹಳೇ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿರುವವೆಂದು ಈ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದು. ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರು ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪುರಂದರೋಪನಿಷತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಸಮುಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಹಾಡಿನ ದಿಗ್ದರ್ಶಕ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದು. ವಿವರಣೆಗೆ ವಿಷಯವಾದ ಹಾಡನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ;

ಅನುಭವದಡುಗೆಯ ಮಾಡಿ ಅದ-

ಕನುಭವಿಗಳು ಬಂದು ನೀವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ

|| ಪ ||

ತನುವೆಡು ಭಾಂಡವ ತೊಳೆದು, ಕೇಳುವ
ಮನದ ಚಂಚಲವೆಡು ಮುಸುರೆಯ ಕಳೆದು
ಘನವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ
ಮಿನುಗುವ ತ್ರಿಗುಣದ ಒಲೆ ಗುಂಡ ನಡೆದು

|| ೧ ||

ವಿರಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪ ಮಡಿಯುಟ್ಟು, ಪೂರ್ಣ
ಹರಿಭಕ್ತಿಯೆಡು ನೀರನ್ನೆಸರಿಟ್ಟು,
ಅರಿವೆಡು ಬೆಂಕಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಮಾಯಾ
ಮರೆಯೆಡು ಕಾಷ್ಠವ ಮುದದಿಂದ ಸುಟ್ಟು

|| ೨ ||

ಕರುಣೆಂಬೊ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹೂಡಿ ಮೋಕ್ಷ-
ಪರಿಕರವಾದಂಥ ಪಾಕವ ಮಾಡಿ
ಗುರುಶರಣರು ಸವಿದಾಡಿ ನಮ್ಮ

ಪುರಂದರವಿಟ್ಟಲನ್ನ ಬಿಡದೆ ಕೊಂಡಾಡಿ

|| ೩ ||

ಸಾಧಕನಾದ ಜೀವನಿಗೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯವನ್ನು ದಾಸರಾಯರು ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. **ಭಕ್ತೈವ ತುಷ್ಟಿಮಭ್ಯೇತಿ ವಿಷ್ಣುರ್ನಾನೈನ ಕೇನಚಿತ್** ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಕ್ತಿಯೇ ಪರಮ ಸಾಧನವಷ್ಟೆ ! ಆದರೆ ಈ ಭಕ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟುವದೆಂತು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಲು ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಉತ್ತರವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಉಪಾಯವೂ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗೆ ಹಾಡಿನ ಪ್ರತಿ ನುಡಿಗೇ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಡೀ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಕರು ಹೇಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆನಂದಾನುಭವವೆಂಬ ಮೋಕ್ಷ ರೂಪ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗುವಂತೆ ಎಂದು ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಷ್ಣು ಭೋಜನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದಿರುವಂತೆ ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮರಳಬೇಕೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಐಹಿಕಭೋಗಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಯಾರೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಧ್ವನಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. **ಅನಿತ್ಯಾತ್ವಾತ್ ಸದುಃಖತ್ವಾತ್ ನ ಧರ್ಮಾದ್ಯಾ ಪರಂ ಸುಖಮ್ | ಮೋಕ್ಷ ಏನ ಪರಾನಂದಃ ಸಂಸಾರೇ ಪರಿವರ್ತತಾಮ್ ||** ಎಂದು ಮಹಾಭಾರತದ ವಚನ. ಯಜ್ಞಯಾಗಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನರೂಪವಾದ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಾಗಲಿ, ಐಹಿಕ ಸಂಪತ್ತಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಮವಾಗಲಿ ನಿತ್ಯವಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಖವು ದುಃಖದಿಂದ ಮಿಲಿತವಾಗದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; **ಸುಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ದುಃಖಂ ದುಃಖಾಸ್ಯಾನಂತರಂ ಸುಖಮ್** ಎಂಬುದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯ ಸುಖದ ಪರಿ. ಈ ಕಾರಣ ನಿತ್ಯಸುಖಾತ್ಮಕವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ಸಂಸಾರಿಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು. ಇದು ಈ ಭಾರತವಾಕ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಇಂಥ ಆನಂದದ ಪಾಕವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಅನುಭವದಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅದು ಸಿದ್ಧವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ದಾಸರು ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವರು.

ಪಲ್ಲವಿ : ಸಾಧಕರು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಂತೆ; ಅವರು ಮಾಡುವ ಅಡುಗೆಯ ಅನುಭವದ ಅಡುಗೆ, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವರು ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಾಧಕನೂ ಕೂಡ ಸಾಧಕರ ಪರಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡು ಲ್ಲ. ಸಾಧಕರ ಪರಿಸರ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಲಾರದು. ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಧನೆಯ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಾಧಕನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಉಳಿದು ಬಿಡಲೂಷು ಹುದು. ಅಥ ಯದಿ ತೇ ಕರ್ಮವಿಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಾ ವೃತ್ತವಿಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಾ ಸ್ಯಾತ್ | ಯೇ ತತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸಂಮರ್ಶಿನಃ | ಯುಕ್ತಾ ಆಯುಕ್ತಾಃ | ಅಲೂಕ್ಷಾಃ ಧರ್ಮಕಾಮಾಃ ಸ್ಯುಃ | ಯಥಾ ತೇ ತತ್ರ ವರ್ತೇರನ್ ತಥಾ ತತ್ರ ವರ್ತೇಥಾಃ ||..... ಎಂದು (ತೈತ್ತಿರಿಯೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ) ಶಿಕ್ಷಾವಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ವೇದಪುರುಷನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. (ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಾಂಗಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಉಂಟಾದಾಗ ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣ ನಿಷ್ಕರಾದ ಉತ್ತಮರಾದ ವಿಮರ್ಶಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಚರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಟ್ಟಿಗಳೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ). ಅದಕ್ಕೇನೇ ಶ್ರೀ ಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ಸಂಗಂ ದ್ವಾರಮಾಹುವಿ ಮುಕ್ತೇಃ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಜ್ಜನರ ಜತೆಗೆ ಸಹವಾಸವು ಮುಕುತಿಗೆ ಮಹಾದ್ವಾರವಿದ್ದಂತೆ - ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ ಹೆಚ್ಚೇನು ಸವಿದಂತೆ. ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರೊಡನೆ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧಕನು ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ ಪುರಂದರದಾಸರು ತಮ್ಮ ಇನ್ನೊಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೂಡ ಅಧಿಕಸ್ನೇಹಕ್ಕಿಂತ ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೂಡ ಜಗಳ ಲೇಸು ಎಂದು.

ಅನುಭವವೆಂದರೇನು ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ಅಡುಗೆ ಎಂದರೇನು? ಸ್ಮೃತಿಭಿನ್ನವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಭವವೆನ್ನುವರು. ಅನುಭವವು ಯಥಾರ್ಥ ಅಯಥಾರ್ಥಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಕ್ಕೇನೇ ಅನುಭವವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅನುಭವದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅನುಭವಿಗಳು ಬ ಯಸೇರಿ ಅಡುಗೆ

ಮಾಡಿದಾಗ ಅಡುಗೆ ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗಿರುವಂತೆ ತಮಗಿಂತ ಉತ್ತಮರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೂ ಅವರೊಡನೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನದ ಪಾಕವೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಐಂದ್ರಿಯಿಕ ಸುಖವು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲವೆಂಬ ದಾರ್ಡ್ಯವು ಹುಟ್ಟಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿರಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು. ಆಗ ಸಾಧಕನು ಜ್ಞಾನವಿರಕ್ತಿಗಳ ಬಲದಿಂದ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಶರಣು ಹೋಗುವನು. ಇದೇ ಭಕ್ತಿಯ ಉಗಮಸ್ಥಾನ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಮಯ ಪರ್ಯಂತಂ ಅಸಾರಂ ಚಾಪ್ಯನಿತ್ಯಕಮ್ | ವಿಜ್ಞಾಯ ಜಾತವೈರಾಗ್ಯಃ ವಿಷ್ಣುಪಾದೈಕಸಂಶ್ರಯಃ || ಸ ಉತ್ತಮೋ ಅಧಿಕಾರೀ ಸ್ಯಾತ್ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮಾಣ. ಅತಿ ಕನಿಷ್ಠ ಯೋನಿಯಿಂದ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೋನಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲವೂ ಅಸಾರ ಅನಿತ್ಯವೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ವಿರಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗತನಾಗುವದೇ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಅವನೇ ಅನನ್ಯಭಕ್ತನು. ಅದಕ್ಕೇನೇ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ವಸ್ತು ಸುದೃಢಃ ಸರ್ವತೋಽಧಿಕಃ | ಸ್ನೇಹೋ ಭಕ್ತಿರಿತಿಪ್ರೋಕ್ತಃ ತಯಾ ಮುಕ್ತಿಃ ನ ಚ ಅನ್ಯಥಾ || ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು, ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನಸಹಿತವಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸುದೃಢವಾದ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯೆನ್ನುವರು. ಅದೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಇಂಥ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಮುಂದಿನ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಕ್ತಿರಸವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಪಾಕರಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದಂತೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ಥಳ ಶುದ್ಧಿ ಇರಬೇಕು; ಪಾತ್ರೆಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಒಲೆಯನ್ನು ಹೂಡಬೇಕು. ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವವನು ಮಡಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು; ಶುದ್ಧ ನೀರನ್ನು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎಸರಿಟ್ಟು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉರುವಲ ಹಚ್ಚಿ ಎಸರಿಟ್ಟ ನೀರು ಕುಡು ರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಎಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ

ಸರಿಯಾದ ಪರಿಕರ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ರುಚಿಕರವಾದ ಪಕ್ಷ ಅಡುಗೆಯಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದರಂತೆಯೇ ಸಾಧಕನಾದವನು ಷಡ್ವರ್ಗನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಜಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತನ್ನ ದೇಹವು ಸಾಧನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶರೀರವು ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಸಾಧನವಷ್ಟೆ ! ಅದಕ್ಕೆ ಶರೀರವನ್ನು ನಿರ್ಮಲಗೊಳಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯ ಪಾತ್ರವಾಗಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಅಹಂ ಮಮತಾವಾದಿಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚಂಚಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮನದ ಚಾಂಚಲ್ಯವು ಭಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಠಿಂಧಕವಾಗಿರುವುದು. ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದು ಬೇಕು ಇದು ಬೇಕು, ಅದು ಬೇಡ ಇದು ಬೇಡ ಎಂದು ತನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಬ ಲಿಯಾಗದೇ ಸಾಧಕನು ಚಾಂಚಲ್ಯವೆಂಬ ಈ ಕಶ್ಮಲವನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ದೇಹವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಬ ಹಳ ಮಹತ್ವದ ಕ್ರಮ. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೆ ಮುಸುರೆಯ ಲೇಶವೂ ಇರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯವಷ್ಟೆ ! ಮುಸುರೆಯು ಹಿಂದಿನ ಅಡುಗೆಯ ಶಿಲ್ಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಹಂ ಮಮತಾವಾದಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ಶೇಷ. ಸಂಸಾರದ ಬ ಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡ ಬ ಳಕವೇ ಇವರು ನನ್ನವರು ನಾನಿವರ ಯಜಮಾನ ಪಾಲಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾವನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ನಮ್ಮನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಲು ಬ ರಲಾರದ ಬ ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದ ಬ ಳಕವೇ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು.

ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ ಮನೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರವು ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು; ಸಾತ್ವಿಕರಾದ ಜಿಜ್ಞಾಸು ಸಾಧಕರ ಸಹವಾಸದೊಳಗೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥ ಪರಿಸರವಿರದಿದ್ದಾಗ ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನ, ಅಹಂತಾ ಮಮತಾದಿಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈಗೀಗ ತಾವೇ ಪಂಡಿತರೆಂದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಅನುಭವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಂಥ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯೂ ಆಗಲಾರದು.

ಇಂಥ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಲೆಗುಂಡನ್ನು ನೆಡಬೇಕು. ಒಲೆಗೆ ಮೂರು ಒಲೆಗುಂಡುಗಳು ಬೇಕು. ಜ್ಞಾನದ ಪಾಕಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ತ್ರಿಗುಣಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಗುಂಡುಗಳುಬೇಕು. ಆ ಮೂರು ಗುಣಗಳು ಸುಪ್ತವಾಗಿರದೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ! ಅದಕ್ಕೇನೆ ಅವು ಮಿನುಗುವ ಗುಂಡುಗಳೆಂದೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಮಿನುಗುವ ತ್ರಿಗುಣದ ಒಲೆಗುಂಡ ನೆಡೆದು.....ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅರ್ಥವಿಸಬಹುದು. ಜೀವನು ಪರಾಧೀನಕರ್ತೃವಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪಭೂತವಾದ ಗುಣಗಳೇ ಆಧಾರವಾಗಿರುವವು. ಈ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ಸಾಧಕರು ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಇಚ್ಛಾ ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ರಿಯಾ ಚೇತಿ ನಿತ್ಯಾಃ ಶಕ್ತಯ ಈಶಿತುಃ ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಈ ಒಲೆಗುಂಡುಗಳು ನಿತ್ಯವಾಗಿರುವವು. ಸಾಧಕನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಬಯಂತಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅವನು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅವನೇ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ದಾಸರಾಯರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಲೆಯನ್ನು ಹೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಡಿಗೆಗೆ ಮಡಿಯಿಂದ ಎಸರಿದಬೇಕು. ಸಾಧಕನು ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮಡಿಯನ್ನಡಬೇಕು. ಮಡಿಯು ಮೈತುಂಬ ಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ವಿರಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೈಗೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇಂದ್ರಿಯ-ಜಯದಿಂದ ತನ್ನ ತನುವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದು. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಸಂಗ ಆತ್ಮವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಸ್ತುನಿ ಅಂದರೆ ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಸಾಧಕನಲ್ಲಿ ಇರಲೇಬೇಕು. ಅಂದರೇನೇ ದೃಢಾ ರತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ನಿರ್ಗುಣೇ ಚ ಯಾ.... ಪ್ರಾಕೃತಗುಣ ರಹಿತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುವುದು.

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ರಸ, ದ್ರವ ಎಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಓಂ ಅಯ ವದಗ್ರಹಣಾತ್ಮು ನ ತಥಾತ್ವಮ್ ಓಂ ಎಯ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ (೩-೨-೧೧) ಭಕ್ತಿಯು ಅಯ ವದ್ - ನೀರಿನಂತೆ - ಸ್ನೇಹದಂತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. (ಭಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಹಾಗೂ ಅದು ರಸವಾಗಬಲ್ಲದೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮಾಣಪುರಸ್ಕರವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ನೋಡಿರಿ; ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಶ್ರೀ ರಾ ಸ್ವಾ ಪಂಚಮುಖಿ; ಕರ್ಣಾಟಕದ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ; ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೫೨). ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ ಎಯ ನೀರನ್ನು ಎಸರಿದಬೇಕು. ಈ ಭಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಎಯ ಎಂದು ಸೇರಿದರೆ ಈ ಭಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯಾಗುವುದು; ಧರ್ಮೋ ಭವತ್ಯಧರ್ಮೋಽಪಿ ಕೃತೋ ಭಕ್ತ್ಯಸ್ತವಾಚ್ಯುತ | ಪಾಪಂ ಭವತಿ ಧರ್ಮೋಽಪಿ ಯೋ ನಭಕ್ತ್ಯಃ ಕೃತೋ ಹರೇಃ || ಎಂದು ಶ್ರೀ ಮದಾಚಾರ್ಯರು ದೃಢ ಭಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನನ್ಯವಾದ ದೃಢ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಸಾಧನಗಳಾಗುವುವು. ಭಕ್ತ್ಯಾತ್ಮನನ್ಯಯಾ ಶಕ್ಯಃ ಅಹಮೇವಂವಿಧೋರ್ಜುನ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನೀರು ಕುದಿದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಪಾಕದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಜ್ಞಾನ ವಿರಕ್ತಿಗಳಿಂದ ದೃಢವಾದ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯ ಸಾಧನವಾಗುವುದು. ಅದಕ್ಕೇನೇ ದಾಸರಾಯರು ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ನೀರನ್ನು ಕುದಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಅರಿವು - ತಿಳುವಳಿಕೆ, ವಿಶೇಷವಾದ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಒಲೆಗೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೆಂಕಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಎಸರಿಗಿಟ್ಟು ನೀರು ಕುದಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು ! ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕೇ ಉರುವಲು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ಅಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮರೆವು ಅಂದರೆ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಎಂಬ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಉರುವಲ. ಅವು ಸುಡಬೇಕು. ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾಶವು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಗುವುದು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಗುರುಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಸಾಧಕನಿಗೆ ಆ ಮಹಿಮೆಯು ವಿಸ್ಮೃತವಾಗಬಾರದು. ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಜ್ಞಾನ ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನ ಸಂಶಯಗಳೂ ಮೊದಮೊದಲು ಸಾಧಕನ ಜೊತೆಗೇ ಇರುವವಷ್ಟೆ. ಇವು ಜೀವನ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಪೊರೆ. ಜೀವಾಚ್ಯಾದಿತ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳಿಂದ ಲಭಿಸಿದಾಗ ಬ ಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ತನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದರೂ ಅಜ್ಞಾನ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನ

ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೊರೆಯಬೇಕು. ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನಿಗೆ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನದ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಅರಿವು ಮೂಡುವುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡದ್ದೇ ಸರಿಯಾದದ್ದು ಎಂಬ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಅವನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಇಂಥ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಂದರೆ ಜೀವಾಚ್ಛಾದಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಸಬೇಕು.

ಜೀವಾಚ್ಛಾದಿಕೆ ಸರಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಧಕನು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನ ಮೇಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪೊರೆಯೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಬೇಕು. ಅದೇ ಪರಮಾಚ್ಛಾದಿಕೆ ಎಂಬುದು. ಅದು ಸರಿಯುವುದು ಕೇವಲ ಹರಿ ಕರುಣೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. **ಅಹಂ ಏನಂ ಮೋಚಯಾಮಿ -** ನಾನು ಇವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡುವೆನು ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಮಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದಾಗಷ್ಟೆ ಆ ಪರಮಾಚ್ಛಾದಿಕೆ ಎಂಬ ಪೊರೆ ಸರಿಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೇನೇ ಶ್ರೀ ಮದಾಚಾರ್ಯರು **ಜಿಜ್ಞಾಸೋತ್ಥಜ್ಞಾನಜಾತ್ ತತ್ತ್ವ ಸಾದಾದೇವ ಮಚ್ಯತೇ -** ಪರಮಾತ್ಮ ವಿಷಯಕ ವಿಚಾರ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಅತ್ಯರ್ಥ - ಪ್ರಸಾದ ಈ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. **ಯಮೇವೈಷ ವ್ಯಣುತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಃ** ಯಾರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡುವನೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು ಎಂದು ವೇದ ಪುರುಷನ ವಾಣಿ. ಆದ ಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕರುಣೆಯೆಂಬ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಸಾಧಕನ ಪರಮಾಚ್ಛಾದಿತಾ ಎಂಬ ಪೊರೆಯನ್ನು ಸರಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾನುಭವವೆಂಬ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಅವನನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಹೃದ್ಯವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಈ ಚಿಕ್ಕ ಹಾಡಿನ ಮುಖಾಂತರ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತು, ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಭಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುವುದು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರಳವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೊಂದು ಹಾಡಿನ ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ದಾಸರ ಕೃತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬಿಂಬಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆಯು ವರ್ಧಿಸುವುದು. ಇಂಥ ಸೇವೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸೂಕ್ತ ಆರಾಧನೆಯೆಂದೆನಿಸುವುದು.